

Nieuwsbrief - STAB OGR Updates

Nummer 19, 2021

Redactie: mr. G.A. Keus, mr. J.K. van de Poel, mr. ir. O.W.J.M. Scholte, mr. R. Veenhof en bc. K-RMT P.A.H.M. Willems.

INHOUDSOPGAVE

Rechtbank

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2021:4701](#) 31-08-2021

Handhaving/Reusel-De Mierden

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2021:6584](#) 05-08-2021

Omgevingsvergunning/Hollands Kroon

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2021:1270](#) 17-03-2021

Invordering dwangsom/Breda

Raad van State

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2021:2035](#) 08-09-2021

Omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan/Oldambt

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2021:1939](#) 01-09-2021

Omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan/Purmerend

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2021:1845](#) 18-08-2021

Bestemmingsplannen/Borsele

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2021:1671](#) 28-07-2021

Bestemmingsplan/Brummen

Annotatie

[Voorzorgbeleid uit 2005 voor bovengrondse hoogspanningsverbindingen
onverminderd relevant voor ondergrondse hoogspanningsverbindingen](#)

mr. D.S.P. Roelands-Fransen en mr. J. Zweers

Annotatie

[Geluid van warmtepompen en bestemmingsplannen](#)

mr. R. Veenhof

ANNOTATIE

Voorzorgbeleid uit 2005 voor bovengrondse hoogspanningsverbindingen onverminderd relevant voor ondergrondse hoogspanningsverbindingen***mr. D.S.P. Roelands-Fransen en mr. J. Zweers******Annotatie bij ABRvS 18 augustus 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1845.***

1. Over de wijze waarop in een bestemmingsplan rekening moet worden gehouden met de gezondheidseffecten van bovengrondse hoogspanningsverbindingen, wordt sinds 2005 door het Rijk een voorzorgbeleid gehanteerd. Hiertoe is door het toenmalige ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer in 2005 een advies opgesteld. Uit dit advies volgt dat bij de vaststelling van planologische besluitvorming zoveel als redelijkerwijs mogelijk, moet worden vermeden dat nieuwe situaties ontstaan waarbij kinderen langdurig verblijven in het gebied rond bovengrondse hoogspanningslijnen waarbinnen het jaargemiddelde magneetveld hoger is dan 0,4 microtesla (μT) (de zogenoemde magneetveldzone). Uit de jurisprudentie van de Afdeling volgt dat bij de aanleg van bovengrondse hoogspanningsverbindingen kan worden aangesloten bij dit beleid (zie o.a. ABRvS 29 december 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BO9217).

2. Bovengrondse hoogspanningsverbindingen komen met name buiten stedelijk gebied voor. Binnen stedelijk gebied zien we met name ondergrondse hoogspanningsverbindingen. Hoewel de Afdeling eerder heeft overwogen dat het beleid voor bovengrondse hoogspanningsverbindingen ook kan worden gehanteerd voor ondergrondse hoogspanningsverbindingen (zie ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:238, r.o. 17.2), lijkt in de praktijk nog weinig aandacht te bestaan voor de gevolgen van bestaande ondergrondse hoogspanningsverbindingen en de daaruit voortvloeiende magneetveldzone op binnenstedelijke ontwikkelingen. Daarom verdient de uitspraak van 18 augustus 2021, waarin de Afdeling opnieuw ingaat op de toepassing van het beleid op ondergrondse hoogspanningsverbindingen, de aandacht.

3. In de uitspraak van 18 augustus 2021 staan twee vastgestelde bestemmingsplannen centraal, de bestemmingsplannen 'Borsels Buiten, 150 kV Ellewoutsdijk, 2018' en 'Omgevingsplan

Buitengebied Borsele 2018'. Beide bestemmingsplannen zijn door de raad van de gemeente Borsele vastgesteld. De bestemmingsplannen bevatten beide een regeling voor de aanleg van een nieuwe ondergrondse hoogspanningsverbinding. Hoewel appellanten op verschillende gronden beroep hebben ingesteld tegen de bestemmingsplannen, bespreken wij in deze annotatie slechts de gronden die betrekking hebben op de gestelde gezondheidsgevolgen van de hoogspanningsverbinding.

4. Een aantal appellanten vreest negatieve gevolgen voor hun gezondheid als gevolg van de nieuwe hoogspanningsverbinding. Een van de appellanten voert aan dat de hoogspanningsverbinding is voorzien door zijn paardenwei en op korte afstand van zijn woning en de door hem geëxploiteerde camping. Hij wijst erop dat op korte afstand van zijn woning al twee bovengrondse hoogspanningsverbindingen aanwezig zijn en stelt zich op het standpunt dat de cumulatieve gevolgen van de verbindingen niet zijn onderzocht. Twee andere appellanten vrezen negatieve gevolgen voor hun gezondheid vanwege de nabijheid van hun bedrijfswoning en stellen zich op het standpunt dat de raad vanwege de gevolgen van de hoogspanningsverbinding op hun gezondheid, had moeten kiezen voor de planvariant waarin de hoogspanningsverbinding op grotere afstand van hun woningen is voorzien.

5. De raad is bij de vaststelling van de bestemmingsplannen aangesloten bij het advies van het toenmalige ministerie van VROM uit 2005. Het advies van het toenmalige ministerie van VROM is enkel van toepassing op bovengrondse hoogspanningsverbindingen en daarin wordt in het geheel niet ingegaan op ondergrondse hoogspanningsverbindingen. Zoals ook de Afdeling reeds overwoog in de hiervoor genoemde uitspraak van 1 februari 2017, overweegt de Afdeling ook in deze zaak dat met de beleidskeuze voor een magneetveldzone van 0,4 μ T voor nieuwe situaties niet op onjuiste wijze invulling is gegeven aan het voorzorgbeginsel en dat zij geen aanleiding ziet om daarover in dit geval anders te oordelen nu het over een ondergrondse verbinding gaat.

6. Uit het deskundigenverslag dat door TenneT ten aanzien van de hoogspanningsverbinding is opgesteld, volgt volgens de Afdeling dat geen van de woningen en tuinen van appellanten binnen de magneetveldzone van 0,4 μ T zijn gelegen. De raad heeft zich volgens de Afdeling dan ook terecht op het standpunt gesteld dat in alle aan de orde zijnde gevallen wordt voldaan aan de wijze waarop met de beleidskeuze voor een magneetveldzone van 0,4 μ T voor nieuwe situaties invulling is gegeven aan het voorzorgbeginsel. De raad heeft wat betreft de gevolgen van de nieuwe hoogspanningsverbinding voor de gezondheid van appellanten in redelijkheid ook geen reden hoeven zien om een ander tracé vast te stellen.

7. Ten aanzien van de mogelijke gezondheidsgevolgen voor de paarden van één van de appellanten, is volgens de Afdeling in het deskundigenverslag beschreven dat geen

onderzoeken bekend zijn waaruit volgt dat blootstelling van paarden aan magnetische velden leidt tot gevolgen voor de gezondheid van deze dieren. Bovendien is daarin beschreven dat de verbinding in de gronden van de appellant aangelegd zal worden door middel van een boring en dat op een minimale afstand van 1 m boven het maaiveld de sterkte van het jaargemiddeld magnetische veld overal lager is dan 0,4 μ T. Daaruit volgt volgens de Afdeling dat geen aanleiding bestaat voor het oordeel dat de raad de gevolgen van het plan voor het gebruik van de paardenwei onvoldoende onder ogen heeft gezien.

8. Ten aanzien van de cumulatie van magneetvelden overweegt de Afdeling dat in het deskundigenverslag is beschreven dat de afstand tussen de bestaande bovengrondse 150 kV-verbinding en de voorziene ondergrondse verbinding te groot is om de cumulatie van magnetische velden te kunnen berekenen. De magneetvelden van beide hoogspanningsverbindingen kunnen dus slechts afzonderlijk berekend worden. Daarom is het ontbreken van een berekening van de cumulatie van magneetvelden in dit geval naar het oordeel van de Afdeling geen reden om te oordelen dat het besluit in strijd met de vereiste zorgvuldigheid is voorbereid.

9. Deze uitspraak van de Afdeling laat wederom zien dat het beleid dat sinds 2005 wordt gehanteerd, nog steeds actueel genoeg is om te worden toegepast voor zowel bovengrondse als ondergrondse hoogspanningsverbindingen. Hoewel de raad in dit geval het beleid juist heeft toegepast en de woningen en tuinen van appellanten buiten de magneetveldzone waren gelegen, is evenwel voorstelbaar dat de Afdeling het bestemmingsplan zou hebben vernietigd indien de woningen en tuinen *wel* binnen de magneetveldzone waren gelegen of de raad daar in het geheel geen onderzoek naar zou hebben gedaan.

10. Voor de praktijk is dan ook van belang dat – zeker nu op veel plekken in Nederland steeds vaker binnenstedelijk wordt ontwikkeld en daarbij bovendien sprake is van verdichting – bevoegde gezagen scherp hebben waar ondergrondse hoogspanningsverbindingen zijn gelegen en tot waar de magneetveldzone van 0,4 μ T reikt. Een onderzoeksrapport waarin de magneetveldzone in kaart wordt gebracht lijkt dan ook in veel gevallen gewenst, zo niet noodzakelijk, wanneer in de nabijheid van een hoogspanningsverbinding gevoelige functies zoals woningen worden gerealiseerd. Indien dergelijke functies binnen de magneetveldzone zijn beoogd, zal een bestemmingsplan niet zonder meer kunnen worden vastgesteld. Het sinds 2005 gehanteerde beleid geldt evenwel slechts voor nieuwe situaties waarbij ofwel een nieuwe hoogspanningsverbinding – bovengronds dan wel ondergronds – wordt gerealiseerd, ofwel nieuwe woningen of andere gevoelige bestemmingen planologisch mogelijk worden gemaakt.

ANNOTATIE

Geluid van warmtepompen en bestemmingsplannen***mr. R. Veenhof******Annotatie bij ABRvS 28 juli 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1671 en ABRvS 4 augustus 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1752.***

1. In de afgelopen periode heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) twee uitspraken gedaan, waarin geluidsoverlast als gevolg van warmtepompen in het kader van bestemmingsplannen aan de orde kwam. In deze annotatie zal ik het oordeel van de Afdeling op dit punt bespreken. Voorafgaand aan de bespreking van de uitspraken geef ik eerst een duiding van het gebruik van warmtepompen in het kader van de energietransitie, gevolgd door een bespreking van het huidige juridische kader in het Bouwbesluit 2012 – dat van belang is om de uitspraken van de Afdeling te kunnen plaatsen.
2. In de Klimaatwet is het streven neergelegd van een reductie van de emissies van broeikasgassen van 49% in 2030 ten opzichte van 1990 (zie artikel 2, eerste en tweede lid, van de Klimaatwet). Daarnaast is het Klimaatakkoord tussen bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden gesloten, dat een pakket van maatregelen en afspraken bevat – eveneens gericht op een reductie van 49% van de uitstoot van broeikasgassen in Nederland ten opzichte van 1990 (zie p. 4 van het Klimaatakkoord. Het Klimaatakkoord is te raadplegen via: www.klimaatakkoord.nl/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord). Voor de gebouwde omgeving is opgemerkt dat 1,5 miljoen woningen verduurzaamd moeten worden, waar het aardgasvrij maken van woningen onderdeel van uitmaakt (zie p. 27 van het Klimaatakkoord en www.klimaatakkoord.nl/gebouwde-omgeving). Voor nieuw te bouwen woningen geldt dat deze (in beginsel) al gasloos dienen te worden uitgevoerd (zie artikel 10, zevende lid, onder a, van de Gaswet in samenhang met artikel 6.10, tweede lid, van het Bouwbesluit 2012). Een van de mogelijkheden om een woning niet door middel van aardgas te verwarmen is een warmtepomp. Een warmtepomp gebruikt stroom om warmte uit de lucht, bodem of het grondwater te halen (www.verbeterjehuis.nl/verbeteropties/warmtepomp/). Bij warmtepompen die warmte uit de lucht halen hoort een buitenunit; in deze buitenunit zit een draaiende ventilator, die lucht aanzuigt en (mede) de bron vormt voor het geluid van de warmtepomp (www.eigenhuis.nl/energie/maatregelen/duurzaam-

verwarmen/warmtepomp/geluid#/). Ook de compressor van de warmtepomp is een belangrijke geluidsbron (nsg.nl/nl/geluidsaspecten_van_warmtepompen).

3. Vanuit consumentorganisaties en belangenorganisaties is aandacht gevraagd voor geluidsoverlast als gevolg van warmtepompen (zie p. 3 van het ‘Onderzoek geluidseisen buitenopgestelde warmtepompen en airco’s in bouwregelgeving’ van LBP|Sight van 25 oktober 2018 en Stb. 2020, 189, p. 17). Dit heeft geresulteerd in voorschriften in het Bouwbesluit 2012; deze voorschriften zijn gebaseerd op onderzoek van advies- en ingenieursbureau LBP|Sight (het hiervoor genoemde ‘Onderzoek geluidseisen buitenopgestelde warmtepompen en airco’s in bouwregelgeving’). Kort samengevat – en zeer vereenvoudigd – houden deze voorschriften in dat:

een warmtepomp (maar dit kan ook om een airco gaan; in de tekst van het Bouwbesluit 2012 staat: ‘een installatie voor warmte- of koudeopwekking’) die buiten is opgesteld een geluidsniveau van ten hoogste 40 dB veroorzaakt op de grens met een ander woonperceel (zie artikel 3.8, tweede lid, van het Bouwbesluit 2012);

een warmtepomp (maar dit kan ook om een airco gaan) die buiten is opgesteld – bij een appartementengebouw – ten hoogste 40 dB veroorzaakt ter plaatse van een te openen raam of deur van een niet-gemeenschappelijk verblijfsgebied (zie artikel 3.9, derde lid, van het Bouwbesluit 2012).

Dit geluidsniveau wordt bepaald volgens de ‘Handleiding Rekenen en Meten Industrielawaai’. In dit verband is ook artikel 3.11 van de Regeling Bouwbesluit 2012 van belang. Artikel 3.11 bepaalt van welke versie van de handleiding moet worden uitgegaan en dat bij toepassing van de handleiding voldaan moet worden aan de nadere voorschriften die zijn opgenomen in bijlage VIII bij de regeling.

Naast deze bepalingen over buiten opgestelde installaties, zijn ook de huidige voorschriften over binnenwaarden aangevuld, in die zin dat deze nu ook betrekking hebben op installaties voor de warmte- of koudeopwekking, zoals warmtepompen (zie artikel 3.8, eerste lid, en artikel 3.9, eerste lid, van het Bouwbesluit 2012). Al deze wijzigingen van het Bouwbesluit 2012 en de Regeling Bouwbesluit 2012 zijn in werking getreden op 1 april 2021 (zie Stb. 2021, 12 respectievelijk Stcrt. 2020, 62676).

4. Na inwerkingtreding van deze regeling zijn nadien twee uitspraken van de Afdeling verschenen, waarin de geluidsbelasting vanwege warmtepompen in het kader van bestemmingsplannen aan de orde kwam. In de uitspraak van 28 juli 2021 (ECLI:NL:RVS:2021:1671) staat het bestemmingsplan ‘Woningbouw Sperwerstraat, Brummen’

centraal. Dit bestemmingsplan is door de raad van de gemeente Brummen vastgesteld bij besluit van 17 december 2020. In het plangebied stond voorheen een basisschool, die is gesloopt. Het voorliggende bestemmingsplan voorziet in de bouw van zestien grondgebonden sociale huurwoningen (zie hoofdstuk 2 van de plantoelichting). Hiertoe zijn aan gronden in het plangebied de bestemming 'Wonen' toegekend, inclusief drie bouwvlakken. In het westelijk deel van het plangebied zijn twee bouwvlakken opgenomen, waarbinnen in elk bouwvlak maximaal vijf woningen gebouwd mogen worden (zie de verbeelding van het bestemmingsplan in combinatie met artikel 6, lid 6.2, onder 6.2.1, sub c, van de planregels). Aan het oostelijk deel van het plangebied is één bouwvlak toegekend, waarbinnen maximaal zes woningen gebouwd mogen worden.

5. Appellant en anderen betogen – onder verwijzing naar de procedure over de aanvraag om omgevingsvergunning voor de woningen – dat de nog te realiseren en vergunnen warmtepompen bij de woningen zullen leiden tot geluidsoverlast. De Afdeling oordeelt dat de raad bij vaststelling van het bestemmingsplan niet kon volstaan met een verwijzing naar de procedure over de omgevingsvergunning. In dit geval volstaat een verwijzing naar de omgevingsvergunning alleen al niet, omdat op het moment van planvaststelling artikel 3.8, tweede lid, van het Bouwbesluit 2012 nog niet gold. De geluidnormen in dit artikellid gelden wel per 1 april 2021, maar bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning die voor deze datum is gedaan blijven de voorschriften van toepassing die golden op het tijdstip waarop de aanvraag werd gedaan. De raad had daarom bij vaststelling van het plan een afweging moeten maken van de mogelijke gevolgen voor de omgeving na realisatie van warmtepompen binnen een woonbestemming en had moeten onderzoeken of een aanvaardbaar akoestisch leefklimaat zal bestaan. Een dergelijke afweging ontbreekt. Deze beroepsgrond over de warmtepomp van appellant en anderen is de enige die slaagt. De Afdeling draagt de raad op om toereikend te motiveren of na realisering van warmtepompen bij de woningen een aanvaardbaar akoestisch woon- en leefklimaat bestaat, dan wel een gewijzigd of nieuw besluit te nemen.

6. Uit deze uitspraak blijkt allereerst dat Afdeling voor de beoordeling van de aanvraag om omgevingsvergunning voor het bouwen dus uitgaat van een 'ex tunc-toetsing' (moment van de aanvraag in plaats van het moment van beslissen op de aanvraag). Mijns inziens is dit te verklaren, gelet op artikel 9.1, zesde lid, van het Bouwbesluit 2012. Artikel 9.1 van het Bouwbesluit bevat algemeen overgangsrecht. Als de aanvraag om omgevingsvergunning voor het bouwen wordt ingediend voorafgaand aan inwerkingtreding van een wijziging van het Bouwbesluit 2012, blijven de voorschriften van toepassing, die golden op het moment dat de aanvraag werd gedaan, zo volgt uit het desbetreffende artikellid. Meer concreet: als de aanvraag om omgevingsvergunning voor het bouwen dus werd ingediend voor 1 april 2021,

dan is artikel 3.8, tweede lid, van het Bouwbesluit 2012 niet van toepassing. Ten tweede valt op dat de Afdeling overweegt dat ‘alleen al niet’ niet kon worden volstaan met verwijzing naar de omgevingsvergunning, omdat artikel 3.8, tweede lid, van het Bouwbesluit 2012 niet gold op het moment van planvaststelling. Als ik het goed zie, impliceert het oordeel van de Afdeling dat er ook andere redenen zijn, waarom niet kan worden verwezen naar de (procedure van de) omgevingsvergunning. Een van deze redenen is misschien dat in het Bouwbesluit 2012 geen rekening wordt gehouden met cumulatie van warmtepompen. Dit aspect komt nader aan de orde bij de uitspraak van de Afdeling 4 augustus 2021 (ECLI:NL:RVS:2021:1752) over het bestemmingsplan ‘Het Anker 2 Muiden’.

7. Het bestemmingsplan ‘Het Anker 2 Muiden’ is vastgesteld door de raad van de gemeente Gooise Meren bij besluit van 20 mei 2020. Dit plan voorziet in de transformatie van het voormalige gemeentehuis van Muiden naar sociale woningbouw. Binnen het plangebied wordt een nieuw woongebouw gerealiseerd met 40 twee- en driekamerwoningen in de sociale huursector, met op de begane grondlaag een extra woonkamer voor gezamenlijk gebruik (‘huiskamer voor de wijk’; zie p. 1 en 6 van de plantoelichting). Uit de plantoelichting blijkt verder dat de woningen geen gasaansluiting zullen krijgen; ruimteverwarming en de bereiding van warmtapwater vindt plaats met een warmtepomp (zie p. 12 onder 3.6 van de plantoelichting). Appellanten vrezen voor aantasting van hun woon- en leefklimaat; de raad heeft ten onrechte geen onderzoek gedaan naar de cumulatieve geluidsbelasting van verschillende bronnen, waaronder de warmtepompen van de voorziene woningen.

De raad stelt zich op het standpunt dat geen sprake zal zijn van een onaanvaardbare aantasting van het woon- en leefklimaat van appellanten. Meer specifiek heeft de raad erop gewezen dat, gelet op artikel 3.8, tweede lid, van het Bouwbesluit 2012, (lucht)warmtepompen niet meer dan 40 dB mogen produceren op de erfgrens.

8. Ook in deze uitspraak oordeelt de Afdeling dat de raad hierbij niet heeft onderkend dat deze norm pas op 1 april 2021 in werking is getreden en daarmee nog niet gold ten tijde van vaststelling van het bestemmingsplan (op 20 mei 2020). In de periode tussen vaststelling van het bestemmingsplan en inwerkingtreding van de norm in het Bouwbesluit 2021 kon een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het bouwen worden ingediend, waarbij de norm van 40 dB niet kon worden tegengeworpen. Daarnaast ziet de norm van artikel 3.8, tweede lid, van het Bouwbesluit 2021 slechts op één enkele warmtepomp en houdt deze geen rekening met de cumulatie van meerdere installaties in elkaars nabijheid, terwijl het bestemmingsplan voorziet in meerdere woningen. De raad had daarom – naar het oordeel van de Afdeling – moeten nagaan of de geluidsbelasting als gevolg van toepassing van warmtepompen voor een appartementsgebouw in overeenstemming is met een goed woon- en leefklimaat. Daarbij kan

worden uitgegaan van een representatieve, normale wijze van toepassen van warmtepompen. Dat is niet gedaan door de raad. Daarom heeft de raad zich volgens de Afdeling niet – onder verwijzing naar het akoestisch onderzoek – op het standpunt kunnen stellen dat het voorliggende plan geen onaanvaardbare gevolgen heeft voor het akoestisch woon- en leefklimaat van appellanten. Het bestemmingsplan is daarom niet met de vereiste zorgvuldigheid voorbereid en is in strijd met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. De overige beroepsgronden van appellanten slagen niet. Door de raad is ter zitting toegelicht dat op grond van dit bestemmingsplan al een omgevingsvergunning is verleend voor de bouw van het appartementsgebouw en dat daartegen geen bezwaren zijn ingediend. Gelet hierop ziet de Afdeling geen aanleiding om de raad in de gelegenheid te stellen het geconstateerde gebrek te herstellen. De Afdeling vernietigt het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan.

9. De uitspraak van de Afdeling maakt allereerst duidelijk dat vanuit het oogpunt van de beoordeling van de aanvaardbaarheid van een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling, ook de (eventuele) cumulatie van warmtepompen dient te worden onderzocht. Bij dit akoestisch onderzoek kan worden uitgegaan van een representatieve, normale wijze van toepassen van warmtepompen. Voor de cumulatie van warmtepompen bestaan echter geen wettelijke normen. Dit betekent dus dat een raad de cumulatieve geluidsbelasting als gevolg van de verschillende warmtepompen inzichtelijk dient te maken en vervolgens een oordeel dient te geven over de aanvaardbaarheid van deze cumulatieve geluidsbelasting. Hierbij is sprake van een belangenafweging. Het komt vooral aan op een zorgvuldige motivering, waarbij de gemeenteraad enige beoordelingsvrijheid heeft (zie D. Nijman, R. Huizinga en J. Doorschot, *Handboek Geluid. Regelgeving binnen het omgevingsdomein*, Amsterdam: Berghauser Pont Publishing 2020, p. 238 en 263-266).

10. In dit verband wil ik er tot slot nog op wijzen dat in het onderzoek van LBP|Sight (dat ten grondslag ligt aan artikel 3.8, tweede lid, van het Bouwbesluit 2012) in ieder geval ook is ingegaan op cumulatie van geluid van buitenunits (zie hoofdstuk 6 van het onderzoek) en zo een beeld geeft van de gevolgen van deze cumulatie. In het onderzoek wordt, aan de hand van een rekenvoorbeeld, inzichtelijk gemaakt dat de ervaren geluidsoverlast in een tuin groter is dan zou volgen uit de geluideis van 40 dB. In het desbetreffende rekenvoorbeeld zijn verschillende geluidsniveaus berekend voor elf rijtjeswoningen (inclusief de eigen woning). In tabel 6.1 van het onderzoek van LBP|Sight zijn geluidsniveaus weergegeven op verschillende afstanden van de ontvanger tot de eigen buitenunit van de warmtepomp (4 m oplopend tot 7 m) in verschillende scenario's, namelijk bij het in werking zijn van:

alleen de eigen unit;

de unit van één naaste buur;
de units van beide naaste burens;
de units van alle tien burens; en
de units van alle tien burens inclusief de eigen unit.

Uit deze tabel blijkt dat de bijdrage van de andere tien units een verhoging geeft van 3,5 dB – bij 4 m tot de eigen buitenunit – tot 5,6 dB – bij 7 m tot de eigen buitenunit – als ook de eigen buitenunit in werking is (zie kolom 6 van tabel 6.1 in combinatie met kolom 2). Hierover merk ik nog wel op dat voor het rekenvoorbeeld een aantal specifieke uitgangspunten is gehanteerd, zoals het ontbreken van geluidsbelemmerende constructies op de perceelsgrenzen (zie p. 23 van het onderzoek). In het onderzoek van LPB|Sight is opgemerkt dat (impliciet) rekening gehouden kan worden met cumulatie door een strengere norm te stellen dan 40 dB. Omdat dit dan ook zou gelden voor situaties waarbij geen sprake is van cumulatie, zou dit in veel gevallen tot een onnodig zware eis leiden, aldus het onderzoek van LPB|Sight (zie p. 24).

RECHTSPRAAK

Bestemmingsplannen/Borsele

Toepassing van het beleid van het toenmalige ministerie van VROM bij ondergrondse hoogspanningsverbindingen. Onderzoek naar cumulatie van magneetvelden is niet nodig omdat de afstanden tussen bestaande en geplande verbindingen te groot is.

Casus

De raad van Borsele heeft twee bestemmingsplannen vastgesteld die de aanleg van een ondergrondse hoogspanningsverbinding mogelijk maken. Appellanten vrezen onder andere negatieve gevolgen voor hun gezondheid als gevolg van deze nieuwe hoogspanningsverbinding. Naar hun oordeel had vanwege de gevolgen van een hoogspanningsverbinding voor de gezondheid gekozen moeten worden voor een tracé dat op grotere afstand van hun percelen ligt. Een van de appellanten stelt in dit verband dat ook de gezondheid van zijn paarden door de hoogspanningsverbinding kan worden aangetast en dat de mogelijke gevolgen van cumulatie van magnetische velden onvoldoende in kaart zijn gebracht.

De raad wijst erop dat aansluiting is gezocht bij een advies van het toenmalige ministerie van VROM over bovengrondse hoogspanningslijnen en stelt dat in alle aan de orde zijnde gevallen wordt voldaan aan de wijze waarop met de beleidskeuze voor een magneetveldzone van 0,4 microtesla (μT) voor nieuwe situaties invulling is gegeven aan het voorzorgbeginsel.

Rechtsvragen

1. Heeft de raad bij de vaststelling van een plan over ondergrondse hoogspanningsverbindingen kunnen aansluiten bij een advies van het toenmalige ministerie van VROM over bovengrondse hoogspanningsverbindingen, zodat voldoende rekening is gehouden met de mogelijke gezondheidseffecten op mens en dier?
2. Heeft de raad de mogelijke gevolgen van cumulatie van magnetische velden voldoende in kaart gebracht?

Uitspraak

1. Bij de vaststelling van het plan heeft de raad aansluiting gezocht bij het advies uit 2005 van het toenmalige ministerie van VROM om zo veel als redelijkerwijs mogelijk is te vermijden dat er nieuwe situaties ontstaan waarbij kinderen langdurig verblijven in het gebied rond bovengrondse hoogspanningslijnen waarbinnen het jaargemiddelde magneetveld hoger is dan 0,4 μ T. Weliswaar is dit advies alleen van toepassing op bovengrondse hoogspanningsverbindingen, maar op verzoek van de bevoegde gezagen, waaronder het gemeentebestuur van Borsele, heeft TenneT de 0,4 μ T-zone van deze kabelverbinding in beeld gebracht in een rapport van 26 oktober 2017. De Afdeling heeft over bovengrondse hoogspanningsverbindingen in eerdere uitspraken overwogen dat, gegeven de bestaande onzekerheden over de mogelijke gezondheidsrisico's, met de beleidskeuze voor een magneetveldzone van 0,4 μ T voor nieuwe situaties niet op onjuiste wijze invulling is gegeven aan het voorzorgsbeginsel (uitspraak van 29 december 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BO9217, r.o. 2.19). De Afdeling ziet geen aanleiding om daarover in dit geval anders te oordelen nu het over deze ondergrondse verbinding gaat. De stelling van appellant 1 dat wetenschappelijke inzichten kunnen veranderen en dat daarom geen zekerheid bestaat over de gevolgen van de gezondheid van een magnetisch veld voor mens en dier, is in dit voorzorgbeleid verdisconteerd.

In het deskundigenverslag is vastgesteld dat de grens van de magneetveldzone van 0,4 μ T op een afstand ligt van minimaal 140 m van de woning en tuin van appellant 3, van minimaal 200 m van de woning en tuin van appellante 2 en van minimaal 30 m van de woning en tuin van appellant 1. De andere woning op de percelen van appellante 2 staat op een afstand van ongeveer 63 m van de magneetveldzone. De raad heeft zich dan ook terecht op het standpunt gesteld dat in alle hier aan de orde zijnde gevallen wordt voldaan aan de wijze waarop met de beleidskeuze voor een magneetveldzone van 0,4 μ T voor nieuwe situaties invulling is gegeven aan het voorzorgsbeginsel. De raad heeft wat betreft de gevolgen van de nieuwe hoogspanningsverbinding voor de gezondheid van appellanten in redelijkheid dan ook geen redenen hoeven zien om een ander tracé vast te stellen.

Over de gevolgen van het plan voor de paarden op de gronden van appellant 1 is in het deskundigenverslag beschreven dat er geen onderzoeken bekend zijn waaruit volgt dat de blootstelling van paarden aan magnetische velden leidt tot gevolgen voor de gezondheid van deze dieren. Bovendien is beschreven dat de verbinding in de gronden van appellant 1 aangelegd zal worden door middel van een boring en dat op een minimale afstand van 1 m boven maaiveld de sterkte van het jaargemiddeld magnetische veld overal lager is dan 0,4 μ T. Gelet hierop bestaat geen aanleiding voor het oordeel dat de raad de gevolgen van het plan voor het gebruik van de paardenwei van appellant 1 onvoldoende onder ogen heeft gezien.

Over de cumulatie van magneetvelden is in het deskundigenverslag beschreven dat de afstand tussen de bestaande bovengrondse 150 kV-verbinding en de voorziene ondergrondse verbinding te groot is om de cumulatie van het magnetische veld te kunnen berekenen. De magneetvelden van beide hoogspanningsverbindingen kunnen dus slechts afzonderlijk berekend worden. Daarom is het ontbreken van een berekening van de cumulatie van magneetvelden in dit geval naar het oordeel van de Afdeling geen reden om te oordelen dat het besluit in strijd met de vereiste zorgvuldigheid is voorbereid. Wat betreft de bestaande 380 kV-verbinding is van belang dat deze na de ingebruikname van de nieuwe 380 kV-verbinding buiten gebruik zal worden gesteld. Dat is voorzien voor 2023. Vervolgens moet zij binnen vijf jaar zijn verwijderd.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 18-08-2021

ECLI: ECLI:NL:RVS:2021:1845

Zaaknummer: 201804189/1/R1

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan/Purmerend

***Omgevingsvergunning biomassacentrale, te verbranden houtsnippers
zijn geen afvalstof in de zin van de Wm, categorie 18.4 van onderdeel C
besluit m.e.r. niet van toepassing.***

Casus

SVP levert stadsverwarming aan de bewoners en bedrijven van Purmerend vanaf drie productie-installaties, namelijk via biowarmtecentrale 'De Purmer' aan (hierna: De Purmer) en twee gasgestookte hulpwarmtecentrales (hierna: HWC's) in Purmerend. SVP wil meer warmte kunnen leveren via het stadsverwarmingsnet van Purmerend. Op 18 februari 2019 heeft SVP daarom een omgevingsvergunning aangevraagd voor de oprichting van de centrale op het bedrijventerrein 'Baanstee Noord' in Purmerend. Appellanten voeren aan dat een omgevingsvergunning milieu is vereist omdat de stookinstallaties van de centrale, De Purmer en de HWC's één inrichting vormen.

Zij voeren verder aan dat er een MER moet worden opgesteld omdat de houtsnippers die in de biomassacentrale worden verbrand zijn aan te merken als een afvalstof, zodat categorie 18.4 van onderdeel C van de bijlage bij het Besluit m.e.r. van toepassing is.

Rechtsvragen

1. Zijn de stookinstallaties van de centrale, De Purmer en de HWC's aan te merken als één inrichting?
2. Zijn de houtsnippers die in de biomassacentrale worden verbrand aan te merken als een afvalstof?

Uitspraak

1. De aanvraag van SVP om een omgevingsvergunning heeft uitsluitend betrekking op de

centrale aan de Visserijweg 51 in Purmerend en niet mede op De Purmer en de HWC's. Deze installaties behoren tot dezelfde onderneming. Deze moeten echter voldoende onderlinge technische, organisatorische of functionele binding hebben en in elkaars onmiddellijke nabijheid liggen om als één inrichting in de zin van artikel 1.1, vierde lid, van de Wet milieubeheer te worden beschouwd. De rechtbank kon op grond van de beschikbare informatie oordelen over de vraag of aan het nabijheidscriterium is voldaan. Zij heeft terecht geoordeeld dat niet aan dat criterium is voldaan en dat oordeel heeft MOB niet weersproken. De centrale ligt hemelsbreed gemeten op een afstand van ongeveer 1,2 km van De Purmer. Ertussen liggen percelen van derden met bebouwing en openbare (water)wegen. De HWC's liggen hemelsbreed gemeten op afstanden van 3,6 km en 5,2 km van de centrale.

Evenmin is naar het oordeel van de Afdeling voldaan aan het criterium van voldoende onderlinge binding. Hiertoe is onvoldoende dat de warmteleidingen van de centrale onderling verbonden zijn met die van De Purmer en de HWC's en de installaties elkaars functie kunnen overnemen. Dit zou anders kunnen zijn, in het licht van artikel 3.7, zesde lid, van het Activiteitenbesluit, als de installaties op één schoorsteen zouden zijn aangesloten of zouden kunnen worden aangesloten en er zodoende sprake zou zijn van één emissiepunt. Daarvan is geen sprake. Ook is niet gebleken van andere algemene, gemeenschappelijke voorzieningen of organisatorische of functionele bindingen. SVP heeft onweersproken gesteld dat de centrale en De Purmer onafhankelijk van elkaar functioneren. Er is geen sprake van warmtelevering tussen de centrales. Volgens SVP zal de centrale functioneren op basis van eigen voorzieningen, eigen personeel, afzonderlijke brandstoftoevoer en een eigen controlekamer. Volgens SVP is verder geen sprake van gemeenschappelijke voorzieningen ten behoeve van de gezamenlijke bedrijfsvoering, zoals bedrijfsriolering, kantine, gas-, water- en elektriciteitsvoorzieningen.

De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat de centrale, De Purmer en de HWC's niet één inrichting in de zin van de Wet milieubeheer vormen.

2. In de aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling is vermeld dat de grondstoffen voor de centrale bestaan uit schone houtsnippers. Wanneer de inrichting volledig in bedrijf is, verbruikt de verbrandingslijn volgens de aanmeldnotitie ongeveer 162 ton houtsnippers per dag. Deze zijn volgens de aanmeldnotitie afkomstig van regulier onderhoud van Nederlandse bossen en landschappen en worden geleverd door Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer kan dus worden aangemerkt als een houder in de hiervoor vermelde zin. Gelet op wat hiervoor onder 8.3 is overwogen, is voor beantwoording van de vraag of de houtsnippers kwalificeren als afval van belang of uit het gedrag van Staatsbosbeheer blijkt dat hij zich van de houtsnippers ontdoet of zich moet ontdoen.

In de folder 'Door de bomen het bos zien, zo beheert Staatsbosbeheer de bossen' is het volgende vermeld: 'We werken aan bossen waar de natuur beschermd wordt en waar mensen welkom zijn. Bossen waar onze kinderen en kleinkinderen van kunnen genieten. En bossen die ook een hernieuwbare grondstof leveren – hout vooral. Hollands hout is een prachtig natuurproduct. Daarnaast zijn de inkomsten een belangrijke financiële pijler onder ons natuurbeheer, al sinds onze oprichting. (...) We beschermen het bos, zorgen ervoor dat mensen het kunnen beleven en we benutten de producten die het levert. (...) We hebben ons eigen merk 'Hollands hout'. Al het geoogste stamhout wordt gebruikt voor een zo hoogwaardig mogelijke toepassing. Rechte bomen van goede kwaliteit zijn het meest geschikt om balken en planken van te zagen. Ander hout wordt gebruikt voor papier of karton. Daarnaast leveren we vele duizenden tonnen houtsnippers, voor stadsverwarming en groene stroomopwekking. Samen met onderzoekers en bedrijven zoeken we naar nieuwe houttoepassingen.'

Staatsbosbeheer vermeldt verder op zijn website: 'Hout kent vele duurzame toepassingen. We zoeken bij Staatsbosbeheer altijd de meest hoogwaardige toepassing voor de bomen die uit onze bossen komen. Dat wil zeggen: toepassingen waarmee we zo lang mogelijk de CO₂ vastleggen die in bomen is opgeslagen. Daar richten we ook onze afzet op in. Bovendien zoeken we, samen met partners, continu naar nieuwe duurzame toepassingen voor het groene materiaal dat uit het beheer van onze gebieden komt.' De toepassingen betreffen volgens de website: 41% zaaghout/emballagehout, 36% plaatmaterialen, 10% papier en andere industriële toepassingen, 13% brandhout en biomassa. Ook verwijst Staatsbosbeheer op zijn website naar langjarige contracten met afnemers, waaronder sinds 2012 met SVP. Volgens de website zal Staatsbosbeheer de komende 25 jaar houtsnippers aan SVP leveren waarmee De Purmer wordt gestookt. Staatsbosbeheer duidt die houtsnippers aan als 'energiehout'.

Uit het voorgaande volgt dat Staatsbosbeheer zich niet ontdoet van de houtsnippers, of moet ontdoen, maar de houtsnippers beschouwt als een van de producten van de door hem beheerde bossen. Ook volgt hieruit dat Staatsbosbeheer de leveranties aan SVP beschouwt als een integraal onderdeel van het productieproces.

SVP is eveneens houder in de hiervoor vermelde zin. SVP heeft gesteld dat de leveranties van Staatsbosbeheer voldoen aan het geldende beleid en de regelgeving inzake de toepassing van houtsnippers in een biowarmtecentrale, waaronder de criteria van de Handreiking. SVP heeft gewezen op de contractuele relatie tussen haar en Staatsbosbeheer. Daarmee is verzekerd dat het hout zal worden gebruikt voor de stadsverwarming van Purmerend en dat dus in een vorm van verantwoorde benutting is voorzien. SVP heeft gesteld dat in de contractuele relatie met

Staatsbosbeheer is vastgelegd dat de houtsnippers moeten voldoen aan de kwaliteitseisen van de Handreiking. Daarmee is volgens SVP onder meer gewaarborgd dat de houtsnippers niet het maximum van 5 gewichtsprocent aan takken dunner dan 10 cm, bladeren, naalden etc. overschrijden. Verder is van belang dat uit de hiervoor vermelde aanmeldnotitie volgt dat het schoon hout betreft dat onmiddellijk door SVP kan worden gebruikt zonder een verdere behandeling te ondergaan. De Afdeling ziet in het betoog van MOB geen aanleiding het gestelde in twijfel te trekken.

Uit het voorgaande volgt dat SVP een eindgebruiker is van de houtsnippers. SVP zal de houtsnippers als brandstof gebruiken voor de centrale, waarvoor zij een contractuele relatie heeft met Staatsbosbeheer, die de houtsnippers, die voldoen aan de kwaliteitseisen van de Handreiking, zal leveren. SVP ontdoet of moet zich dus naar het oordeel van de Afdeling evenmin ontdoen van de houtsnippers.

Gelet op het voorgaande, heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat de houtsnippers die Staatsbosbeheer aan SVP levert, niet moeten worden aangemerkt als afvalstof in de zin van artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer. Dit betekent dat categorie 18.4 van onderdeel C van de bijlage bij het Besluit m.e.r. niet van toepassing is. De rechtbank heeft terecht het standpunt van het college bevestigd dat geen MER behoefde te worden opgesteld.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 01-09-2021

ECLI: ECLI:NL:RVS:2021:1939

Zaaknummer: 202002542/1/R2

Wetsartikelen: 1.1 lid 4 Wm en categorie 18.4 onderdeel C bijlage bij het Besluit m.e.r

RECHTSPRAAK

Handhaving/Reusel-De Mierden

Schorsing van weigering om handhavend op te treden tegen het in afwijking van de vergunning in werking hebben van de inrichting.

Casus

Diverse stallen binnen een bedrijf (onder meer een varkenshouderij en rundveehouderij) zijn in gebruik zonder luchtwassers en de in 2019 vergunde nieuwe stal met luchtwassers is niet gerealiseerd. Verweerder heeft het verzoek om handhaving afgewezen omdat de gevolgen van handhaving vergunninghouder onevenredig zijn. Vergunninghouder weet nog niet of zijn plannen kunnen doorgaan vanwege het lopende beroep tegen de verleende natuurvergunning. Daarom wilde de bank ook niet een financiering verstrekken. Het is moeilijk om de stallen 1 en 2 leeg te zetten omdat het hier om een zeugenhoudery gaat met een fokkerijplanning.

Rechtsvraag

Is onzekerheid over de verstrekte natuurvergunning voldoende reden om niet handhavend op te treden tegen het handelen in strijd met een omgevingsvergunning milieu?

Uitspraak

De voorzieningenrechter begrijpt dat de vergunninghouder in een lastige situatie zit. De vergunninghouder is met andere agrariërs in Noord-Brabant in de afgelopen jaren geconfronteerd met meerdere ingewikkelde wijzigingen in de milieu- en natuurregeling en de provinciale ruimtelijke verordening en er komt steeds nieuwe rechtspraak. Het is dan ook niet vreemd dat een bank terughoudend is om financiering te verstrekken. Dat vormt echter geen vrijbrief om het bedrijf in oude stallen voort te zetten met meer nadelige gevolgen voor natuur en milieu. Er zal een moment moeten komen waarop duidelijk wordt wat het bedrijf gaat doen: of het bedrijf gaat door, of het stopt of er wordt een andere keuze gemaakt. Ook verzoekers (en de natuur en het milieu) zullen op een gegeven moment willen weten waar ze aan toe zijn. De onzekerheid bij de vergunninghouder is daarom geen reden om de overtreding voort te laten duren. Verweerder had er ook voor kunnen kiezen om in een handhavingsbesluit een duidelijk stappenplan vast te leggen, zodat iedereen weet waar hij aan

toe is. Hierbij kan verweerder de vergunninghouder meerdere varianten bieden om de overtreding te beëindigen (zoals het realiseren van de nieuwe stallen, het stoppen van het gebruik van de oude stallen of andere varianten) en kan verweerder door middel van een begunstigingstermijn een duidelijk tijdspad vastleggen. Idealiter neemt verweerder een dergelijk besluit na overleg met de vergunninghouder én verzoekers. Door het handhavingsverzoek te weigeren, verliest verweerder echter de regie en escaleert het conflict. Er ontstaat een handhavingsimpasse waar niemand wijzer van wordt. Overigens heeft verweerder de mogelijkheid om in de bezwaarfase alsnog de regie te pakken, maar de voorzieningenrechter vindt dat verweerder hier wel vaart mee moet maken.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 31-08-2021

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2021:4701

Zaaknummer: SHE 21/1744

Wetsartikelen: 2.1 lid 1 onder e Wabo

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan/Oldambt

Vergunning om af te wijken van het bestemmingsplan, onvoldoende gemotiveerd waarom het mestbassin niet binnen het bouwvlak kan worden gerealiseerd.

Casus

Omgevingsvergunning op grond van artikel 2.12, eerste lid, aanhef en onder a, onder 3°, van de Wabo voor het realiseren/legaliseren van een folie-mestbassin inclusief het plaatsen van een hekwerk. In de tussenuitspraak is overwogen dat onvoldoende is gemotiveerd dat het vanwege milieuhygiënische redenen niet mogelijk is om het mestbassin in het bouwvlak te plaatsen.

Rechtsvraag

Heeft het college voldoende onderbouwd dat het om milieuhygiënische redenen niet mogelijk is om het mestbassin binnen het bouwvlak te realiseren?

Uitspraak

Over de mogelijkheid tot plaatsing van het mestbassin op het bouwperceel Hoofdweg West 6 te Nieuwolda overweegt de Afdeling het volgende. Op het bouwperceel is zowel ten westen als ten oosten van de bestaande stallen ruimte voor het mestbassin. Naar het oordeel van de Afdeling heeft het college voldoende onderbouwd dat plaatsing van het mestbassin wegens milieuhygiënische belemmeringen niet mogelijk is ten westen van de bestaande stallen, omdat dit een ventilatieprobleem zou opleveren voor deze stallen. De Vereniging wijst er echter terecht op dat dit alleen een reden geeft waarom plaatsing van het mestbassin ten westen van de bestaande stallen niet mogelijk is. Er is ook ruimte ten oosten van deze stallen. Het college heeft naar het oordeel van de Afdeling onvoldoende gemotiveerd waarom plaatsing van het mestbassin ten oosten van de bestaande stallen niet mogelijk zou zijn wegens milieuhygiënische belemmeringen. Voor zover het college heeft gewezen op geur, wijst de Afdeling op overweging 10.6 van de tussenuitspraak. De Afdeling heeft in deze

overweging geoordeeld dat het standpunt van het college dat plaatsing van het mestbassin ten oosten van de stallen niet mogelijk is, omdat het mestbassin op 160 m afstand van de bestemming 'Bos' en op 227 m afstand van een recreatiepark komt te liggen, onvoldoende is onderbouwd. Het college heeft dit standpunt in de nadere motivering echter niet alsnog nader onderbouwd.

Voor zover het college het ter beperking van structurele verkeersoverlast door transportbewegingen in het centrum van 't Waar noodzakelijk acht het mestbassin buiten het bouwvlak te plaatsen, merkt de Afdeling op dat de Vereniging er terecht op heeft gewezen dat het college hierover eerder een afwijkend standpunt heeft ingenomen. In het locatieonderzoek 'Plaatsing mestbassin Hoofdweg West 6', dat onderdeel uitmaakt van de ruimtelijke onderbouwing van het besluit van 8 augustus 2018, staat dat plaatsing van het mestbassin op het bouwperceel aan de Hoofdweg West 6 te Nieuwolda zal leiden tot een piek van verkeersbewegingen tijdens de bemestingsperiode, dwars door de kwetsbare kom van het dorp. In de beoordelingsbrief van 29 mei 2017 stelt het college in reactie hierop dat deze transporten op dit moment ook plaatsvinden. Er wordt al dagelijks met tractoren door de kom van het dorp gereden. De Afdeling acht het onvoldoende onderbouwd waarom plaatsing van het mestbassin op de locatie aan de Hoofdweg West 6 te Nieuwolda dan alsnog zou leiden tot aantoonbare structurele verkeersoverlast door transportbewegingen door het dorp 't Waar.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 08-09-2021

ECLI: ECLI:NL:RVS:2021:2035

Zaaknummer: 201904957/2/R3

Wetsartikelen: 2.12 lid 1 onder a onder 3° Wabo

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/Hollands Kroon

De aanleg van ondergrondse buis- en leidingstelsels is vergunningvrij.

Casus

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hollands Kroon heeft aan Liander N.V. een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) verleend voor de aanleg van een 20 kV-elektriciteitsverbinding (inclusief herstelwerkzaamheden) door middel van grond verdringende techniek in combinatie met open ontgraving, gestuurde boringen en persingen op diverse percelen. Omdat op (een deel van) de gronden waar de aanlegwerkzaamheden plaatsvinden een (dubbel)bestemming 'Waarden' of 'Archeologie 4' rust waarvoor een vergunningsstelsel als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wabo geldt, is een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk nodig en verleend. Het college stelt verder dat de aanleg van ondergrondse buis- en leidingstelsels gelet op artikel 2, aanhef en onder achttien en onder d van Bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (Bor) vergunningvrij is. Er is, anders dan verzoekers aanvoeren, daarom volgens verweerder geen vergunning vereist zoals bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wabo.

Eigenaren van percelen die benodigd zijn voor de aanleg maken bezwaar tegen de aanleg en hebben tevens een verzoek om handhaving ingediend. De bezwaren en het handhavingsverzoek zijn door het college afgewezen. Zij hebben vervolgens beroep ingesteld en een verzoek om voorlopige voorziening gevraagd.

Rechtsvraag

Is de aanleg van ondergrondse buis- en leidingstelsels vergunning vrij?

Uitspraak

Het bezwaar van verzoekers tegen de verleende omgevingsvergunning en het afgewezen handhavingsverzoek is gebaseerd op de stelling dat een omgevingsvergunning is vereist voor het neerleggen en hebben van de elektriciteitsverbindingen, omdat dit neerleggen en/of

hebben van die verbinding aldaar op grond van de bestemmingsplannen niet zou zijn toegestaan. Voorts voeren zij aan dat wat betreft de omgevingsvergunning verweerder ten onrechte heeft beslist op de aanvraag, omdat de aanleg van de elektriciteitsverbindingen en de afwijkingsvergunning onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden en verweerder dus niet op de aanvraag mocht beslissen voor de aanvraag was aangevuld met een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wabo (gebruiken van gronden in strijd met een bestemmingsplan).

Verweerder stelt zich op het standpunt dat geen (tweede) omgevingsvergunning is vereist omdat de aanleg van ondergrondse buis- en leidingstelsels gelet op artikel 2, aanhef en onder achttien en onder d van Bijlage II van het Bor vergunningvrij is. Liander heeft onder meer ten verweere aangevoerd dat de aanleg en instandhouding van de elektriciteitsverbindingen een planologische irrelevante activiteit zou zijn, zodat voor het gebruik van de gronden van verzoekers geen vergunning voor gebruik in strijd met een bestemmingsplan kan zijn vereist.

De voorzieningenrechter zal eerst beoordelen of artikel 2, aanhef en onder achttien en onder d van Bijlage II van het Bor met zich mee brengt dat geen omgevingsvergunning is vereist voor het aanbrengen aldaar en/of de gronden gebruiken voor het hebben van die elektriciteitsverbindingen.

De voorzieningenrechter is van oordeel dat voor die activiteit geen omgevingsvergunning is vereist en baseert dit oordeel op de volgende argumentatie. Artikel 2, aanhef en onder achttien, van Bijlage II van het Bor ziet op het bouwen van bouwwerken ten behoeve van de infrastructuur of openbare (nuts)voorzieningen en bevindt zich in Hoofdstuk II, Categorieën gevallen waarin voor bouwactiviteiten en planologische gebruiksactiviteiten geen omgevingsvergunning is vereist. In de aanhef van artikel 2 zijn de activiteiten waarvoor geen omgevingsvergunning is vereist, afgebakend tot (alle) activiteiten als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a of c, van de Wabo. In het achttiende onderdeel is die vrijstelling nader omschreven. Niet in geschil is dat de (ondergrondse) leidingen geen bouwwerk zijn waaraan in de aanhef van onderdeel achttien primair wordt gerefereerd. Hoewel in onderdeel achttien weliswaar primair wordt aangesloten bij bouwwerken, zijn toch in onderdeel d ook ondergrondse leidingen vergunningvrij verklaard, zonder een beperking tot ondergrondse leidingen die tevens bouwwerk zijn. Mede gelet op de door Liander aangehaalde Nota van toelichting bij het Besluit omgevingsrecht, waarbij dit onderdeel is ingevoerd en waar de besluitgever toelicht dat ook grotere doorvoerleidingen vergunningvrij (kunnen) zijn, en het feit dat uit de titel van het Hoofdstuk waarin het bedoelde artikel 2 is opgenomen en de aanhef van het artikel, volgt – ondanks de moeizame formulering van de aanhef van onderdeel achttien – dat de besluitgever bedoeld heeft vergunningplicht in verband met bestemmingsplanregels voor ondergrondse leidingstelsels geheel uit te sluiten. De

voorzieningenrechter leidt hieruit af dat het aanleggen van leidingen zoals hier aan de orde niet vergunningplichtig is. Dat betekent dat er in het kader van artikel 2.7 van de Awb, het artikel dat ziet op het aanvragen van omgevingsvergunningen voor onlosmakelijke activiteiten, geen verplichting kan zijn voor Liander om ook een vergunning voor afwijkend gebruik van het bestemmingsplan aan te vragen. Voorts is er om dezelfde geen grond voor preventief handhavend optreden door verweerder tegen de voorgenomen aanleg en het hebben van de verbindingen op de percelen van verzoekers. De (andere) verweren van Liander, wat daar ook van zij, kan de voorzieningenrechter daarom onbesproken laten.

Gelet op het voorgaande wijst de voorzieningenrechter de verzoeken om een voorlopige voorziening af.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 05-08-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2021:6584

Zaaknummer: HAA 21/3107

Wetsartikelen: 2.1 lid 1 aanhef en onder c Wabo , 2 aanhef en onder achttien Bijlage II Bor en 2.7 Awb

RECHTSPRAAK

Bestemmingsplan/Brummen

Onderzoek naar geluidsbelasting vanwege warmtepompen voorafgaand aan vaststellen plan noodzakelijk. Geluidnormen voor warmtepompen in Bouwbesluit 2012 niet van toepassing gelet op datum vaststelling plan.

Casus

De raad van de gemeente Brummen heeft een plan vastgesteld dat het mogelijk maakt om op de plek te midden van bestaand woongebied in de kern Brummen, sociale, energiezuinige woningbouw te realiseren. In de woningen zal gebruik worden gemaakt van warmtepompen. Omwonenden vrezen hiervan geluidsoverlast te zullen gaan ondervinden. Bij de vaststelling van het bestemmingsplan heeft de raad ten aanzien van dit bezwaar verwezen naar de procedure over de omgevingsvergunning voor deze warmtepompen.

Rechtsvraag

Had de raad voor wat betreft de geluidsbelasting als gevolg van warmtepompen kunnen verwijzen naar de procedure over de omgevingsvergunning, gelet op artikel 3.8, tweede lid, van het Bouwbesluit 2012?

Uitspraak

Voor zover appellant en anderen onder verwijzing naar de procedure over de aanvraag om omgevingsvergunning voor de woningen betogen dat de nog te realiseren en te vergunnen warmtepompen bij die woningen zullen leiden tot geluidsoverlast, is de Afdeling van oordeel dat de raad bij de vaststelling van het bestemmingsplan, voor de beoordeling van mogelijke geluidsoverlast van warmtepompen niet kon volstaan met een verwijzing naar de procedure over de omgevingsvergunning. In dit geval kon alleen al niet worden volstaan met de verwijzing naar de omgevingsvergunning omdat artikel 3.8, tweede lid, van het Bouwbesluit 2012 op het moment dat het plan werd vastgesteld nog niet voorzag in geluidnormen voor warmtepompen. Weliswaar zijn per 1 april 2021 wel geluidnormen voor installaties voor

warmte- of koudeopwekking in het Bouwbesluit 2012 opgenomen, maar bij de beoordeling van een aanvraag om omgevingsvergunning die voor die datum is gedaan, blijven de voorschriften van het Bouwbesluit van toepassing die golden op het tijdstip waarop de aanvraag werd gedaan. Een en ander betekent dat de raad bij de vaststelling van het plan een afweging had moeten maken van de mogelijke gevolgen voor de omgeving na realisatie van warmtepompen binnen een woonbestemming en had dienen te onderzoeken of een aanvaardbaar akoestisch leefklimaat zal bestaan. Nu een dergelijke afweging ontbreekt, komt het plan voor vernietiging in aanmerking.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 28-07-2021

ECLI: ECLI:NL:RVS:2021:1671

Zaaknummer: 202100601/1/R4

Wetsartikelen: 3.8 lid 2 Bouwbesluit 2012

RECHTSPRAAK

Invordering dwangsom/Breda

Het muziekgeluid was afkomstig van één bepaalde horeca-inrichting, omdat dit duidelijk herkenbaar en hoorbaar was door de meting die de Omgevingsdienst verrichtte ter plaatse van de gevel.

Casus

Eiseres exploiteert een horeca-inrichting. Op 16 november 2015 is zij door het college op de hoogte gebracht van het voornemen een last onder dwangsom op te leggen in verband met overschrijding van de geluidnormen. Tijdens een controle zijn geluidmetingen verricht tussen 00.15 en 00.45 uur, met als doel het bepalen van het geluidniveau van het mechanisch versterkte muziekgeluid afkomstig van de inrichting. Omdat uit het onderzoek bleek dat sprake was van overtreding van artikel 2.17, eerste lid, onder a, van het Activiteitenbesluit milieubeheer (Abm), is het college bij besluit van 20 april 2016 overgegaan tot het opleggen van een last onder dwangsom.

Naar aanleiding van nieuwe klachten over geluidhinder, heeft de Omgevingsdienst in opdracht van het college op 10 juni 2018 tussen 02.15 en 02.45 uur opnieuw metingen verricht om het geluidniveau te bepalen van muziekgeluid afkomstig van de inrichting. De geluidmetingen zijn verricht ter plaatse van de gevel van een nabijgelegen woning. Geconcludeerd is dat sprake is van overschrijding van de grenswaarde voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau van 14 dB(A). Hiermee heeft zij zich niet aan de last gehouden en verbeurt zij de dwangsom van € 1.000. In het besluit van 6 juni 2019 (primaire besluit) heeft het college besloten tot het invorderen van de verbeurde dwangsom vanwege overschrijding van de geluidvoorschriften.

Volgens eiseres had niet overgegaan mogen worden tot invordering van de dwangsom. Het meetrapport vertoont volgens haar gebreken, omdat het vastgestelde muziekgeluid niet afkomstig was uit haar horeca-inrichting maar uit andere horeca-inrichtingen in de buurt.

Rechtsvraag

Mocht het college aannemen dat het muziekgeluid afkomstig was van de horeca-inrichting van eiseres, nu volgens het meetverslag een zeer herkenbaar ritme van het basgeluid waarneembaar was ter plaatse van de gevel en uit een luisterronde door de Omgevingsdienst bleek dat het muziekgeluid dat afkomstig was van de overige horecabedrijven niet hoorbaar was in de nabijheid van deze gevel?

Uitspraak

In het meetverslag is aangegeven dat bij aankomst in de omgeving van de horeca-inrichting van eiseres op zondag 10 juni 2018 omstreeks 02.15 uur muziekgeluid uit de inrichting in de ruime omgeving goed hoorbaar was, met name de bastonen. De inrichting ligt in het centrum waar diverse horeca aanwezig is en waar ook veel versterkte muziek ten gehore wordt gebracht. In de geluidoverlast was volgens het meetverslag een zeer herkenbaar ritme van het basgeluid waarneembaar. Dit ritmische basgeluid was enkel waarneembaar ter plaatse van de inrichting van eiseres. Bij aankomst in de omgeving van de inrichting is volgens het meetverslag ook een luisterronde gemaakt, waarbij is geconstateerd dat het muziekgeluid dat afkomstig was van de overige horecabedrijven niet hoorbaar was in de nabijheid van de gevel van de woning (de meetlocatie). Bij vertrek van de meetlocatie op 10 juni 2018 omstreeks 02.45 uur was in de omgeving nog steeds muziekgeluid hoorbaar dat afkomstig was uit de inrichting.

De rechtbank ziet geen aanleiding om te twijfelen aan de in het meetverslag neergelegde bevindingen. Anders dan eiseres betoogt, bestond voor het college ook geen aanleiding de muziekresultaten te corrigeren in verband met stoorgeluiden, nu uit het meetverslag afdoende blijkt dat het muziekgeluid afkomstig was uit de inrichting van eiseres en het muziekgeluid dat afkomstig was van de overige horecabedrijven niet hoorbaar was op de meetlocatie.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 17-03-2021

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2021:1270

Zaaknummer: AWB- 19_6724

Wetsartikelen: 2.17 lid 1 onder a Activiteitenbesluit milieubeheer